
KRÓNKA

A BAZSALIKOM-DÍJRÓL. Az 1976-os esztendő Bazsalikom-díja Mladen Leskovac akadémikusnak, az újvidéki Szerb Matica elnökének ötvenesztendő műfordítói munkásságát kívánja megjelölni. Éppen ötven esztendővel ezelőtt jelentek meg ugyanis első Ady-fordításai, s már készülöben volt az első szerb nyelvű Ady-kötet is, amelyet Szenteleky Kornéllal tervezettek, ám amely az egykori mostoha körülmények miatt mégsem jelenhetett meg. „Tudom jól — írta a sziváci orvos a belgrádi egyetemistának, különben Szivác szülöttének —, hogy Ady igazi ismertetése nem tőlem, hanem egyedül Öntől függ, akinek ez művészi hivatására válik. Nagyon, nagyon boldog lennék, ha megérném, azt, hogy egy kötetnyi Ady-fordítás jelenik meg az Ön finom, megértő árköltésében...” S ahogy négy-öt versből álló kis ciklusokban rendre megjelennek Mladen Leskovac Ady-fordításai, amelyek 1931-ben összesen 25-re egészülnek ki, úgy szaporodnak Szenteleky Kornél leveleiben is az elismerő sorok. „Úgy találok, hogy Ön komoly megértője Ady hatalmas, de homályos nagyságának. Ezt tulajdonképpen nagyon kevés Ady-olvasóról lehet elmondani...” — olvassuk Szenteleky Kornél levelében. A kései méltató tehát abban a szerencsés helyzetben van, hogy a maga gyöngébb szava helyett Mladen Leskovac Ady-fordításairól a legilletékesebbnek, Szenteleky Kornélnak a szavait idézheti: „Az én két asszonyom for-

Elhangzott a sziváci Szenteleky-napokon, november 13-án.

dítását sokszorosán és csodálkozva olvastam és olvasom. Ezt tartom az eddig ismertek közül a legsikerültebbeknek. Csodás ihletettségek szükségesegek ilyen egyszerű és tiszta fordításokhoz, s úgy látszik, ez a fordítás ilyen ihletes, boldogságos percek szülötte...”

A műfordítói igény, amely ötven esztendővel ezelőtt adott hírt magáról, Illyés Gyula remekművének, a *Puszták népének* fordításában példamutató magasságba emelte a magyar nyelvű szépirodalmi alkotások tolmácsolásának a mércéjét. A hűségre való törekvés, a műalkotás iránt érzett feltétlen tisztelet találkozott ebben a fordításban a kifejezés szépsége, eleganciája iránti érzékenységgel, ihletettséggel, „szépmivességgel”, hogy ősbibb szóval határozzuk meg a Mladen Leskovacban is dolgozó belső művészi igényt. Ilyen tolmácsolásban ismerkedük évről évre a szerb tanulóifjúság *A Pál utcai fiúk* című Molnár Ferenc-regénnyel, és ezt látjuk lobogni Mladen Leskovac legújabb fordításaiban is: a szerb nyelvű Pap József-versekben. Bizonyosága ez annak, hogy Mladen Leskovac, aki egykor Szenteleky-verseket tolmácsolott, nem szűnt meg figyelni a jugoszláviai magyar irodalom életét sem.

A mai napon a Bazsalikom-díjnak sajátosan bensőséges csengése van — hadd szögezzük le méltatásunk végén: Mladen Leskovac ugyanis tevékenyen, cselekvően járult Szenteleky Kornél és Debreczeni József antológiája elkészítéséhez, ahogy erről Szenteleky Kornél levelei tanúskodnak. Tanácsadója, adatközlője, véleményezője, könyvek, versek küldője volt Szenteleky Kornél-

nak, aki a máig is egyedülálló gyűjteményt tervezte és szervezte. Köszöntük tehát most Szenteleky Kornél barátját, munkatársát, Ady Endre verseinek, Illyés Gyula prózájának, a jugoszláviai magyar költészet jelentős alkotóinak, Gál László és Pap József költeményeinek magas szintű tolmácsolóját.

A SZENTELEKY-DÍJRÓL. Az olvasót szoktuk emlegetni hol elkeseredetten az irodalom iránti közömbösség láttán, hol lelkesedve és lelkesülten, amikor az érdeklődés jelei melegítik szívünket. Az olvasóra hivatkozunk irodalmi vitáinkban, esztétikai perpatvaraink során is, a végső instanciára abban a folyamatban, amelynek az irodalom élete a neve. Vannak pillanatok, amikor látványos vállalkozásokkal akarjuk meggyőzni az olvasás szükségességéről, a művelődés hasznosságáról. Rendezünk irodalmi estéket, író—olvasó találkozásokat, hogy szemtől szembe láthassuk, akire a írás magányosságában szoktunk gondolni. Mindig ott tudjuk, amikor az irodalmi kommunikációról beszélünk, ennek a kommunikációnak utolsó láncszemeként, mert végeredményben az olvasó az a befogadó, aki felé az írói érzélem- és gondolatáramok indulnak.

Az 1976-os Szenteleky-díj az olvasóvá nevelés egyik nagyon jelentős és nagyon eredményes műhelyének munkájára akarja felhívni a figyelmet, a *Jó Pajtás* évtizedek óta végzett irodalomnépszerűsítő tevékenységére. Nem szabad ugyanis elfelednünk, hogy az irodalmi alkotások befogadására való nevelés letéteményese az iskolai oktatás mellett éppen a *Jó Pajtás* a jugoszláviai magyar irodalom életműködésében. Mert a felnőtt olvasó befolyásolható ugyan, hathat rá divat és kritika egyaránt, olvasót nevelni azonban csak az iskola tud és az olyan újság, amelynek a gyerekek és az ifjúság az

olvasója. A *Jó Pajtás* céltudatos tevékenysége a legjobb példa erre. A lap állandónak nevezhető irodalmi rovataiban találkozik irodalmunk jövőndő olvasója először írónk nevével és műveivel, ismerkedik irodalmunk eredményeivel, de az írás barátai is a *Jó Pajtás* Rügyfakadás című rovatában próbálgatják tollukat s tehetik első kísérleteiket a szépszerűlésben. S aztán itt vannak a nagy számok: a nyelv-műveléssel összekötött irodalmi versenyek 163 000 résztvevője, a 118 000 kötet kiadvány csak az elmúlt tíz esztendőben a látható mérlege ennek az irodalom-népszerűsítő tevékenységnek. A láthatatlanról és mérhetetlenről pedig nem is szóltunk, holott az irodalom iránti szeretet, a könyv, az olvasás megszerettetése az, ami a *Jó Pajtás* munkájának a lényeges részét képezi. Vágy- és gondolatcsírákról van szó, amelyek majd évtizedek múltán szökkennek virágba és hoznak termést. Feledhetjük-e, hogy jövőndő irodalmunk letéteményesei ülnek ma az iskola padjaiban és olvassák a *Jó Pajtást*, a jövőndő írók és az elkövetkező évek olvasói is, akikben még látszólag szunnyad a szó és alszik a igény talán, de ha majd évek múltával ismerősen cseng egy-egy írónk neve és könyvének címe a fülekben s nagyobbat lobban az olvasókedv, mint ahogy manapság még látjuk, akkor ezt a *Jó Pajtás* munkájának is tulajdoníthatjuk.

BORI Imre

TANÁCSKOZÁS AZ IRODALMI ROVATOKRÓL. Minden bizonnyal helyesen választott témát a szervező bizottság, amikor az idei sziváci Szenteleky-napok tanácskozásán a *Magyar Szó* és a három hetilap (*Dolgozók, 7 Nap* és *Képes Ifjúság*) irodalmi rovatáról indított vitát, mert, mint a szerkesztői beszélőkből is kiderült, problémák vannak. Alapvető, hogy nem mindenütt, azaz nem minden szer-